

Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non thành phố Thủ Đức, thành phố Hồ Chí Minh

Ngô Thị Minh Uyên*

*Phó Hiệu trưởng Trường Mầm non Linh Tây, TP Thủ Đức, TP HCM

Received: 22/12/2022; Accepted: 26/12/2022; Published: 30/12/2022

Abstract: Managing environmental protection education activities is one of the activities that help improve the quality of education at the school, helping teachers build plans, choose content, methods, and media suitable for each age group. on the basis of a systematic, planned, checked and evaluated performance. Therefore, one of the tasks of the preschool is to harmoniously combine education to improve health and intellectual development through age-appropriate educational activities and life skills, including awareness of protecting the environment to help children develop comprehensively, because these are the first years of life that play a huge role in the formation of personality, physical, cognitive, social-emotional and aesthetic for children. young.

Keywords: Education, environmental protection, preschool, kindergarten children

1. Đặt vấn đề

Môi trường (MT) là không gian sống của con người và các loài sinh vật, là nơi chứa đựng các nguồn tài nguyên cần thiết cho đời sống của con người. MT chính là những yếu tố tự nhiên bao quanh con người, có ảnh hưởng đến đời sống phát triển của con người và sinh vật. Đối với cơ thể sống, MT là tập hợp tất cả những điều kiện bên ngoài có ảnh hưởng tới đời sống và sự phát triển của con người.

Quản lý hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường (BVMT) là một trong những hoạt động giúp nâng chất lượng giáo dục (GD) của nhà trường, giúp giáo viên (GV) xây dựng kế hoạch, lựa chọn nội dung, phương pháp (PP), phương tiện phù hợp với từng lứa tuổi trên cơ sở có hệ thống, có kế hoạch, kiểm tra đánh giá thực hiện. Do đó, một trong những nhiệm vụ của trường mầm non (MN) là kết hợp hài hòa giữa GD nâng cao sức khỏe, phát triển trí tuệ thông qua các hoạt động GD, kỹ năng sống phù hợp với lứa tuổi trong đó có ý thức giữ gìn bảo vệ MT để giúp trẻ phát triển toàn diện, vì đây là những năm đầu đời đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc hình thành nhân cách, thể chất, nhận thức, tình cảm xã hội và thẩm mỹ cho trẻ. Nếu trẻ được chăm sóc tốt từ lứa tuổi MN, trẻ sẽ được phát triển toàn diện. Vì vậy, nghiên cứu thực trạng quản lý hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo là cơ sở đề xuất những biện pháp quản lý hoạt động giáo dục BVMT ở các trường MN TP. Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

Kết quả thống kê ý kiến đánh giá của CBQL, tổ trưởng chuyên môn và GV trong mẫu khảo sát về thực trạng quản lý xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục BVMT ở các trường MN công lập TP Thủ Đức có điểm trung bình chung là 2,67 ở mức “Thường xuyên” thực hiện. Cụ thể các ý kiến đánh giá nội dung: “Thời khóa biểu được xây dựng khoa học, hợp lý (chế độ sinh hoạt)” (2,95); được đánh giá “*rất thường xuyên*”. “Dự kiến nội dung, các biện pháp thực hiện hoạt động BVMT” (2,75). “Xác định mục tiêu chi tiết, cụ thể phản ánh được nội dung chương trình đã quy định” (2,55) được đánh giá “*thường xuyên*”. “Phân tích thực trạng quản lý hoạt động giáo dục BVMT ở năm học trước” (2,33) được đánh giá “*ít thường xuyên*” thực hiện.

Đa số CBQL được đánh giá nắm vững xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục BVMT, chế độ sinh hoạt được xây dựng cụ thể, chi tiết, dự kiến nội dung, các biện pháp thực hiện hoạt động BVMT, xác định mục tiêu chi tiết, cụ thể phản ánh được nội dung chương trình đã quy định đã được thực hiện nhưng còn hạn chế. Phân tích thực trạng quản lý hoạt động giáo dục BVMT ở năm học trước chưa thực hiện đồng bộ. Vì vậy, nhà trường cần phân tích thực trạng quản lý hoạt động giáo dục BVMT ở những năm học trước làm căn cứ xây dựng kế hoạch cho năm học sau hoàn thiện

hơn. Đây chính là một trong những bước cần cải tiến trong công tác lập kế hoạch ở các trường.

Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường ở các trường mầm non TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

Về tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục BVMT: đánh giá của CBQL, tổ trưởng chuyên môn và GV ở trường mầm non TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh có điểm trung bình chung là 2,32. Cụ thể các ý kiến đánh giá nội dung: “Theo dõi giám sát việc thực hiện kế hoạch” (2,97), “Phối hợp với các bộ phận khác trong và ngoài nhà trường khi tổ chức hoạt động BVMT” (2,71) được đánh giá “*rất thường xuyên*”. “Thiết lập hồ sơ sổ sách, thực hiện hoạt động giáo dục BVMT” (2,69) “Phổ biến kế hoạch thực hiện hoạt động giáo dục BVMT đến GV và các bộ phận trong trường” (2,57) được đánh giá “*thường xuyên*”. “Tổ chức các chuyên đề về hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo” (2,32) được đánh giá “*ít thường xuyên*”.

Từ đó, cho thấy CBQL các trường đều chú trọng đến công tác tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục BVMT. Tuy nhiên, vẫn cần có sự điều chỉnh trong việc tổ chức các chuyên đề về hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo. Vì vậy, cần phải thường xuyên thực hiện nội dung trên trong tổ chức thực hiện các hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo ở trường MN đạt hiệu quả.

Thực trạng chỉ đạo thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường ở các trường mầm non TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

Tổng hợp ý kiến đánh giá của CBQL, tổ trưởng chuyên môn và GV ở các trường mầm non TP Thủ Đức về chỉ đạo thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo có điểm trung bình là 2,60. Cụ thể, các ý kiến đánh giá nội dung: “Chỉ đạo giáo viên thực hiện xây dựng kế hoạch tháng, tuần đúng phân phối chương trình” (2,83) “Kịp thời hỗ trợ, xử lý khó khăn mà GV gặp trong quá trình thực hiện” (2,81) được đánh giá “*rất thường xuyên*”. “Chỉ đạo tổ trưởng chuyên môn theo dõi việc thực hiện chương trình của GV các khối tổ” “Tuyên dương, động viên khuyến khích, tạo điều kiện thuận lợi để các bộ phận, cá nhân thực hiện hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo” (2,59) được đánh giá “*thường xuyên*”. “Chỉ đạo điều chỉnh, bổ sung CSVC phục vụ kế hoạch” (2,20) được đánh giá “*ít thường xuyên*”.

Từ kết quả trên cho thấy các trường đã thực hiện công tác chỉ đạo khá tốt, đặc biệt là việc chỉ đạo GV thực hiện xây dựng kế hoạch tháng, tuần đúng phân phối chương trình cách cụ thể, đó cũng chính là những căn cứ pháp lý cũng như căn cứ khoa học chặt chẽ để

thập thể nhà trường thực hiện một cách nghiêm ngặt các mục tiêu, nội dung đã được quy định trong chương trình giáo dục MN. Tuy nhiên, khảo sát cho thấy việc thực hiện chỉ đạo, điều chỉnh bổ sung CSVC phục vụ cho kế hoạch còn chưa đồng bộ.

2.4. Thực trạng kiểm tra đánh giá thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường ở các trường mầm non TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

Về việc kiểm tra đánh giá thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục BVMT qua kết quả khảo sát đánh giá của CBQL, GV ở các trường MN được đánh giá với điểm trung bình chung là 2,28. Cụ thể, các ý kiến đánh giá nội dung: “Kiểm tra giáo án và hồ sơ cá nhân của GV” (2,65), “Lập kế hoạch và có biện pháp khắc phục hạn chế trong quá trình kiểm tra” (2,59), “Kiểm tra đột xuất, kiểm tra thường xuyên, kiểm tra định kỳ, kiểm tra kết quả thực hiện công việc” (2,45) được đánh giá “*rất thường xuyên*”. “Kiểm tra việc thực hiện hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo” (2,36). “Kiểm tra đánh giá việc thực hiện chương trình duy trì nề nếp lớp” (2,26). “Kiểm tra dựa vào các tiêu chuẩn các chỉ tiêu kế hoạch đã đặt ra trước đó” (2,26) được đánh giá “*thường xuyên*”. “Kiểm tra đánh giá hằng năm” (1,87) được đánh giá “*ít thường xuyên*”. Từ đó, cho thấy các trường đã thực hiện thường xuyên việc kiểm tra đánh giá thực hiện kế hoạch hoạt động giáo dục BVMT. Tuy nhiên, việc thực hiện kiểm tra, tổng kết đánh giá hằng năm cần được thực hiện thường xuyên hơn để nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường.

2.5. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường cho trẻ mẫu giáo tại các trường mầm non TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

a. Nâng cao nhận thức về hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

Nâng cao nhận thức đúng cho CBQL, GV về hoạt động giáo dục BVMT là một điều cần thiết đối với các trường MN. Trên cơ sở đó giúp đội ngũ nhà trường có ý thức cao hơn về trách nhiệm của mình để tăng cường học tập, trao đổi kinh nghiệm chuyên môn, nghiệp vụ. Đồng thời, giúp CBQL, GV nắm vững các căn cứ pháp lý như Luật bảo vệ môi trường, Chương trình giáo dục MN, các văn bản chỉ đạo hướng dẫn tổ chức thực hiện, cũng như các văn bản pháp lý trong hoạt động quản lý của nhà trường. Vì vậy, việc tổ chức hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo là việc làm rất cần thiết đối với sự hình thành và phát triển nhân cách cho trẻ.

b. Đổi mới xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh

Giúp GV nhận thức đúng tầm quan trọng của việc lập kế hoạch giảng dạy và xem đây là yêu cầu bắt buộc trong hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo. Tránh được sự không đồng bộ của GV trong việc thực hiện nội dung và tiến độ chương trình. Giúp cho CBQL dễ dàng kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ chuyên môn của từng GV và làm cơ sở cho công tác thi đua trong nhà trường, đồng thời chủ động, có định hướng cụ thể khi điều hành các hoạt động giáo dục trẻ tại trường và đảm bảo thực hiện một cách có hệ thống, khoa học, mang lại hiệu quả cao. Bên cạnh đó, người quản lý cần nắm bắt và có kế hoạch bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ GV nhằm thực hiện kế hoạch một cách hiệu quả đáp ứng được yêu cầu đổi mới về chương trình giáo dục trẻ hiện nay.

c. Tổ chức, chỉ đạo phát triển nội dung chương trình hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường cho trẻ mẫu giáo

Đảm bảo thực hiện tốt nội dung giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo theo yêu cầu đồng thời xây dựng các chủ đề dạy học cách phong phú, thiết kế các nội dung phù hợp với lứa tuổi và nhu cầu nhận thức của trẻ. Qua hoạt động chỉ đạo tổ chức thực hiện nhà trường sẽ có sự sắp xếp, phân công nhân sự và các nguồn lực phù hợp với điều kiện thực tế tại trường, cũng như sắp xếp công việc cách khoa học, hợp lý phù hợp với năng lực chuyên môn của từng cá nhân trong nhà trường.

d. Tổ chức, chỉ đạo đổi mới hình thức, phương pháp tổ chức hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường cho trẻ mẫu giáo

Cùng với đổi mới chương trình, nội dung dạy học, việc đổi mới PP, hình thức tổ chức dạy học là nhiệm vụ cần thiết để thực hiện thành công nhiệm vụ giáo dục. Có thể thấy rằng bên cạnh đã được đào tạo các PP, hình thức và bổ sung các trang thiết bị kỹ thuật hiện đại, một số GV lớn tuổi ngại đổi mới thích sử dụng những PP, hình thức truyền thống đã ăn sâu vào tiềm thức, suy nghĩ của họ. Tuy nhiên để thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện cho HS thì đổi mới mạnh mẽ PP, hình thức dạy học có ý nghĩa quyết định đến chất lượng giảng dạy của nhà trường. Trong đó định hướng quan trọng trong đổi mới PP, hình thức là phát huy tính chủ động, tích cực trên quan điểm lấy trẻ làm trung tâm. Vì vậy, đổi mới các PP, hình thức tổ chức giảng dạy nhằm mang lại hiệu quả cao cho hoạt động giáo dục BVMT bên cạnh đó GV cần đa dạng hóa PP, hình thức tổ chức dạy học phù hợp với thực tiễn và năng lực, nhu cầu của trẻ.

e. Tổ chức hoạt động bồi dưỡng đội ngũ GV tổ chức hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường ở các trường MN

Việc trau dồi học hỏi là việc không chỉ yêu cầu ở đội ngũ GV mà là ở tất cả các ngành nghề trong xã hội. Mỗi cá nhân phải tự nhận thức được tầm quan trọng đó. Do đó, mục tiêu lớn nhất là giúp GV được bồi dưỡng kiến thức trong tổ chức các hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo. Cung cấp kiến thức, KN tổ chức các hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo một cách có hệ thống, phù hợp cho đội ngũ GV mầm non. Tạo sự thống nhất về chuyên môn, đồng bộ các tác động sư phạm đến trẻ mẫu giáo trong quá trình tổ chức các hoạt động giáo dục BVMT.

f. Đảm bảo các điều kiện thực hiện hoạt động hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường cho trẻ mẫu giáo

Hiệu trưởng căn cứ vào tình hình thực tế đề xuất trang bị, bổ sung CSVC, thiết bị phục vụ cho giảng dạy và học tập nói chung và đối với hoạt động giáo dục BVMT nói riêng. Tạo điều kiện thuận lợi cho GV khai thác và sử dụng hiệu quả CSVC và các thiết bị dạy học, đồ dùng đồ chơi đã có. Nâng cao ý thức, trách nhiệm trong việc sử dụng các phương tiện, thiết bị dạy học và bảo quản CSVC, thiết bị của GV và trẻ. Bên cạnh đó cũng cần chú trọng đáp ứng đủ điều kiện về chất lượng và số lượng đội ngũ GV trong thực hiện hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ, thực hiện tốt công tác phân công nhân sự nhà trường phù hợp năng lực chuyên môn, nghiệp vụ và sự hỗ trợ nhau trong nhiệm vụ. Đồng thời tăng cường phối hợp với cha mẹ trẻ trong thực hiện tổ chức hoạt động giáo dục BVMT để có sự thống nhất phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong giáo dục trẻ.

3. Kết luận

Quản lý hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo ở các trường MN được xem như một hướng tiếp cận tất yếu, phù hợp. Bài báo đã xác định thực trạng quản lý hoạt động giáo dục BVMT cho trẻ mẫu giáo ở các trường MN. Trên cơ sở thực tiễn đã khảo sát và đánh giá các biện pháp quản lý được đề xuất nhằm phát huy ưu điểm của thực trạng, khắc phục hạn chế của thực trạng quản lý hoạt động giáo dục BVMT ở các trường MN, góp phần nâng cao chất lượng nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ của nhà trường.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục & Đào tạo (2020), *Chương trình giáo dục mầm non, ban hành kèm theo Thông tư 51/2020/TT-BGDĐT* ngày 31 tháng 12 năm 2020. Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục & Đào tạo (2018), *Vụ Giáo dục mầm non, Tổ chức các hoạt động giáo dục bảo vệ môi trường trong trường mầm non*, NXBGD Việt Nam. Hà Nội.
3. Bộ Giáo dục & Đào tạo (2010), *Bộ Chuẩn phát triển trẻ năm tuổi*. Hà Nội.